

“El transvasament no té res a veure amb la sequera”

Què està passant, senyor Tomàs?

—Vivim la segona onada transvasista. La primera va ser amb el Pla Hidrològic Nacional, en què hi havia una gran infraestructura per a la sostracció de 1.050 hm³. Això ho van treure, però no en van tocar res més, del PHN. Per això nosaltres ja érem conscients que vindria una segona etapa de transvasaments, només que no la teníem prevista tan aviat. I encara menys després de la manera com s'havia parlat en aquestes eleccions. Ara potser n'hi diran “captació puntual” o “transacció d'usos” o el que siga: intenten evitar la paraula d'allò que havien promès que mai no passaria. No oblidem que Zapatero, tres dies abans de les eleccions, va dir a Saragossa que “mentre jo siga president no hi haurà transvasament de l'Ebre.” I Carme Chacon va venir aquí i ens va dir que érem molt valents, que érem molt macos, que podíem estar orgullosos del que havíem fet i que si guanyaven ells no hi hauria transvasament. I no oblidem que algunes de les persones del govern que estan defensant aquestes obres tenen la seva firma en un document, el Compromís per l'Ebre, on explícitament es diu que no s'han de fer.

—Us heu sentit utilitzats?

—Mira: els qui ara governen i fan la canonada, abans duïen el nus antitransvasament a la solapa. Per bé que en realitat van venir quan el moviment ja tenia consistència: abans no hi eren. I evidentment que hi ha hagut una utilització política de la gent de les Terres de l'Ebre. I un frau electoral: estan fent just el contrari del que van prometre durant la campanya, fa quatre dies. A més, amb la comoditat que fins d'aquí a tres o quatre anys no tornen a tenir eleccions. També volen enfrontar-nos amb la gent d'altres territoris. Són una colla de mentiders i aquí ho sap tothom. És el descàndid màxim —com a partits i com a persones— de determinades formes de fer política. I és que no han pres una decisió de país:

Manolo Tomàs és portaveu de la Plataforma en Defensa de l'Ebre, l'entitat que ha mobilitzat la societat civil d'un territori que ha après a fer-se escoltar. Ara hi tornen. L'eslògan és idèntic que fa quatre anys: “Lo riu és vida”.

sembla una decisió d'un grup d'alcaldes metropolitans que confonen Catalunya amb un ajuntament.

—La setmana passada us vàreu reunir amb el conseller de Medi Ambient, Francesc Baltasar...

—Per a ell va ser un tràmit. Va venir aquí de cara a la galeria, amb un guió marcat pel decret de construcció de la canonada, aprovat el dia abans, i que, a més, en la seva disposició addicional quarta prepara el terreny per al transvasament cap al sud. Però és que els processos de participació ciutadana són a l'inrevés: quan es planteja un projecte, primer es consulta, s'estudia i s'escolten les opinions, no? Tenim uns polítics nefastos. Vam començar parlant-li de metres cúbics, de la nostra proposta per a encarar la sequera i l'abastiment de Barcelona... però no valia la pena: han pres una decisió política al marge de qualsevol consideració i amb la més absoluta falta de transparència. Ja vam veure que no tenia cap intenció de dialogar. Nosaltres li vàrem dir que, en aquestes circumstàncies, el millor era que presentés la dimissió.

—I què va respondre?

—No res.

—En què consisteix aquesta “segona onada transvasista”?

—Interconnexions de xarxes o petits transvasaments que, vistos per separat, no són tan greus com el gran transvasament del PP. A la pràctica, però, s'aconsegueix transvasar l'aigua de l'Ebre al nord i cap al sud. Perquè aquesta canonada planteja de seguida una pregunta clau: per què Barcelona sí i València no? Després d'aquest transvasament hi ha el que aniria cap al País Valencià a través del Xerta-Sénia, i un de segon cap a Barcelona pel Segarra-Garrigues (i vindran en aquesta legislatura de Zapatero: volen culminar el que va començar Aznar amb el PHN; possiblement amb menys espectacularitat, captant l'aigua dels canals... però la conclusió serà la mateixa: l'Ebre transvasat). Aquest tema fa trenta anys que va voltant: tots els partits que han governat en algun moment s'han tret de la màniga un transvasament de l'Ebre. Això vol dir que el transvasament no té res a veure amb la sequera. Només que ara juguen fort per a consumir-ho.

—La sequera no hi té res a veure?

—Les diverses propostes de transvasaments, dels anys 70 ençà, s'han fet en situacions de sequera i de no sequera i amb idèntic fi: mantenir el creixement de les conurbacions. L'aportació externa d'aigua té relació amb la planificació urbanística. És clar que explicat així queda molt lleig i s'ha de dir que és per a consum humà, “de boca”, que és l'ex-cusa que utilitzen ara. El que veiem actualment és una utilització de la gent de les comarques de Barcelona, una manipulació que segueix un guió ja utilitzat a Tarragona als anys 70-80.

—Sí?

—Aleshores la petroquímica va comprar els aqüífers de Tarragona per al seu consum intern, es va crear una situació d'escassetat, per les aixetes baixava aigua salada, i es va imposar el minitransvasament de Tarragona per a solucionar un problema “excepcional”. D'això ja fa trenta anys: el problema “excepcional” es va superar passats quatre dies i per obra del minitransvasament s'ha produït un creixement urbanístic, industrial i lúdic molt poc sostenible. I ara pensen aplicar el guió de Tarragona, que els va servir molt bé, a Barcelona. I per a això necessiten crear una situació d'angoixa en la gent.

—D'alguna manera ja hi és.

—Sí. Hi ha una campanya mediàtica molt forta, amb una utilització política dels mitjans públics del pitjor estil. I s'està generant la sensació que a Barcelona no es podran dutxar a la tardor, que els de l'Ebre som uns insolidaris i, a més, desagraïts, perquè ells ens van ajudar quan l'intent del PP i ara no som capaços de donar-los suport en un moment d'escassetat. També se'ns diu que faran una conducció temporal i que no es tocarà l'aigua de l'Ebre perquè s'aprofitaran els "sobrants". El que està passant és molt desagradable, i sorprenent. Sembla irreal. S'estan dient les mentides en cascada, potser esperant que al final passin per veritats. I nosaltres ho sabem. I ens sentim impotents.

—Quines mentides?

—La primera, que Barcelona no té aigua i que s'ha fet tot el possible per proveir-la. Perquè, a banda del grau de negligència que hi hagi pogut haver en la gestió de l'aigua fins ara, cal tenir present que les comarques de Barcelona tenen els recursos suficients per a abastir la població fins al maig-juliol de l'any que ve. És clar que això comportaria fer un tipus d'inversions que no semblen interessar les empreses que les haurien de fer (Agbar, Aigües del Ter-Llobregat, "la Caixa", que les controla...).

—Per què?

—Perquè si aprofundeixes en la recuperació i arranament de les xarxes d'abastament urbà, si treballes en la creació d'un banc d'aigua sobre el voltant de Barcelona i en la depuració urgent de les aigües contaminades del seu subsòl, potser la recuperació de beneficis no serà tan gran com en la construcció d'una canonada permanent —com ho serà la que volen fer. I també cal recordar que aquestes inversions s'haurien hagut de fer d'ofici: perquè és un insult que les empreses i les caixes que gestionen l'aigua presenten beneficis supermilionaris i les xarxes estiguen com estan.

—I sobre la qüestió dels "sobrants", què en diu?

—Que és una fal·làcia perquè la gent tingue la consciència tranquil·la pensant que no és aigua de l'Ebre sinó la que es perd per la deficiència de les conduccions. Primera: Tarragona consumeix tot el cabal de la canonada. I segona: no són sobrants de res, és captació pura i dura

JOAN PRINSELO

"Volen culminar el que va començar Aznar amb el PHN; possiblement amb menys espectacularitat, captant aigua dels canals... però la conclusió serà la mateixa: l'Ebre transvasat."

"Hi ha hagut utilització política de la gent de les Terres de l'Ebre. I frau electoral: fan el contrari del que van prometre"

dels canals. Diuen que revestint sèquies del delta produiran aquests sobrants: ja van utilitzar aquest argument per a dur aigua a Tarragona i és tan fals com en aquella època. Perquè la conducció forma part de l'arrossar: l'aigua hi va per la superfície per evitar que pugui la falca salina. No existeix el concepte de "sobrant": tota la superfície deltaica és una sola massa d'aigua.

—Quins són els sentiments, a les Terres de l'Ebre, davant totes aquestes afirmacions?

—S'ha d'entendre que el nostre lligam amb el riu no és mercantil: és el lloc on vivim. I compleix unes funcions mediambientals i socioeconòmiques importants. Si ja fa temps que està en crisi, només falta que li augmenten la pressió! Això pot afectar el delta quant a regressió, subsidència, salinització... I no hem d'oblidar la pèrdua d'oportunitat de desenvolupament econòmic. Si es fessen els transvasaments que volen fer, el futur de les Terres de l'Ebre quedaria en entredit i, damunt, no se solucionarien els problemes que diuen que volen solucionar. Sabem que serà difícil fer sentir els nos-

tres arguments: ens hem de fer veure mobilitzant-nos perquè, igual com va passar l'any 2001 i el 2002 i el 2003 i part del 2004, siguem tinguts en compte.

—El 19 d'abril la Plataforma va convocar una assemblea. Esperàveu la resposta que hi va haver?

—Sabíem que seríem gent; no pensàvem ser-ne tanta. Hi havia germanor, solidaritat, pinya. No es pot descriure. Totes les cadires eren plenes, amb gent pertot arreu, i van dir: "els qui sou joves alceu-vos i deixeu seure els grans." Va ser... [s'emociona. Fa una pausa]. És que era molt dur, eh? Ens havíem trobat molt sols. Així com el PP i CiU van posar les coses sobre la taula i sempre vam saber què volien, amb aquests altres, no. Cada dia deien una cosa diferent. El tripartit... d'esquerra, ecologistes i no sé què més. És greu.

—Us puc preguntar pel futur?

—El que ens volen fer és molt gros. I és molt complicat combatre-ho. Però l'únic futur que tenim és aturar el transvasament.

Núria Cadenes